

آیا سیاست خارجی رضاشاه بیطرفانه بود؟

۴ شهریور ۱۴۰۰ ساعت ۲۲:۴۰

رضاشاه در برابر بریتانیا موضعی مستحکم نداشت و نمی توانست، به رغم تمایلات ملی خود، نفوذ بریتانیا را از ایران ریشه کن کند.

رضاشاه در شعار، مبنا سیاست خارجی خود را بر اساس اصل بیطرفی قرار داده بود. اما به دلایلی که برخی از آنها متأثر از وضعیت سیاسی کشور در گذشته بود و نیز رویکرد خود او که نوعی وابستگی به انگلیس بود، اصل بیطرفی کاملاً نقض شده بود. سیاست خارجی رضاشاه عملاً وابسته به انگلیس بود.

«او اعلام کرده بود هر گونه وابستگی و تبعیت از مقامات خارجی باید هر چه زودتر و برای همیشه خاتمه یابد. این فرمان در حقیقت بیان دقیقی از ناسیونالیسم او بود. اما رضاشاه کشوری را از پیشینیان خود به ارث برده بود که هنوز از نظر سیاسی و اقتصادی تا حدود زیادی تحت سلطه بریتانیا و شوروی بود. اقتصاد ملی ایران، یعنی هر آنچه به امور عمومی مربوط می شد، از قبیل نظام بانکی، صنعت نفت، شیلات و حتی خدمات پستی، به سرمایه خارجی و سیاست قدرتهای بزرگ وابسته بود. آنچه بر دشواری وضع می افزود آن بود که به سبب فقدان بازارهای صنعتی و سرمایه ملی، تولید در ایران کاملاً به خارجی ها متکی بود و بیش از نیمی از کل محصولات کشور برای راهیابی به بازارهای خارجی تولید می شدند. در این حال، پیداست کشوری که به لحاظ اقتصادی در حیطه نظارت خارجی قرار دارد در نهایت به نوعی وابستگی سیاسی دچار خواهد شد.»

منبع: محمود طاهراحمدی، روابط ایران و شوروی در دوره رضاشاه، تهران، مرکز اسناد و تاریخ دیپلماسی، ۱۳۸۴، صص ۲۹-۳۰

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/۴۸۵۰۰/یا-سیاست-خارجی-رضاشاه-بیطرفانه>